

Enligt sändlista

BILDANDE AV NATURRESERVATET BÖDAKUSTENS VÄSTRA, BORGHOLMS KOMMUN

Länsstyrelsens beslut

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 § naturvårdslagen (SFS 1964:822) att förklara det område som avgränsas med innerkanten av den streckad linjen på bifogad karta (bilaga 1) som naturreservat med föreskrifter och skötselplan enligt nedan. Naturreservatets namn skall vara Bökakustens västra.

Gällande förordnande om landskapsbildsskydd enligt naturvårdslagen 19 § (äldre lydelse) upphör att gälla då det nu fattade beslutet vinner laga kraft.

Beskrivning av området

Naturreservatet sträcker sig från Sandviken söder om Byxelkrok ner till Mensalvaret, söder om Byrum.

Berggrunden i området består av ordovicisk kalksten överlagrad av sand, grus eller klappersten. Området norr om Hagudden utgörs av klintkust med kalkhällar och kliffbildningar och innanförhängande strandvallar av klappersten. Söder om Hagudden övergår kuststräckan till klapperstens- eller sandstränder med innanförhängande dynområden och flygsandfält. Dynområdet mellan Byrums sandvik och Hagskog är i allmänhet några hundratals meter brett. Dynerna är i huvudsak parallella med kusten och de mest välutbildade är kilometerlånga och kan vara upp till 10 meter höga. Vid Byrums sandfält finns en höjdplatå bildad av flygsand. De aktiva abrasionsbranterna kring Masthuggsudden är den största på Öland med en höjd av ca 7 meter. Innanför finns ytterligare en 5-8 meter hög strandbildning. Klapperstensfält förekommer på flera platser längs med kuststräckan bland annat vid Kinshögar.

Det exponerade läget norr om Hagudden gör stränderna vegetationsfattiga. På de innanförhängande strandvallarna utgörs vegetationen av torrängar med dominans av fårsvingel, tulkört och mattfibbla och här växer också hylsnejlika. I sydöstra delen av området finns bestånd av blandlövskogar som i vissa partier har karaktären av rena hassellundar. Inslag av idegran förekommer. Fältskiktet domineras av lundarter som exempelvis gulsippa, skogsbingel, löktrav, tandrot och

myska.

Reservatet vidgar sig söder om Rörstensudden och omfattar även de innanför-
liggande tallklädda sandfälten. Området domineras av drygt 100-årig tallskog av
ljung-kråkbärristyp och i nordöstra delen av området finns en välutbildad skvatt-
ramtallmosse. Utanför Böda kronpark är dessa vegetationstyper mycket ovanliga på
Öland. Längs kusten finns också Ölands viktigaste lokal för mjölon.

Kuststräckan söder om Ramsnäs utgörs av vegetationsfattiga sandstränder och dyn-
områden. Dynerna är bevuxna med dyngräs, men förekomsten av balsampoppel,
som tidigare planterats som sandbindare är stor. Strandpartiet utgör Ölands rikaste
lokal för martorn.

Innanför stranden finns fossila dynområden och flygsandfält. Kärnområdet är
bevuxen med en mycket gles, gammal och spontant uppkommen tallskog med
riklig förekomst av lågor och död ved. Grå och gulvit renlav dominerar
markvegetationen och fältskiktet är mycket dåligt utvecklat.

I en sänka mellan de fossila dynerna ligger Byrums dynkärr. Norra delen utgörs av
ett fattigkärr med dominans av pors och blåtåtel. Här växer också tranbär och kärr-
silja och ett flertal arter av vitmossa. Kärrret har tidigare varit lokal för mygg-
blomster (Ölands enda lokal) och vitag och enstaka fynd av myggblomster har
gjorts även på senare år. I södra delen finns två mindre bunkestarrkärr. Kärren
omges av örtrika sumpskogar, i de centrala delarna dominerat av al på välutbildade
socklar. I de yttre delarna blir inslaget av tall och björk större och sumpskogen
övergår successivt till granskog av lågört-typ. Här växer på sina håll rikligt med
gotlandsmåra.

Väster om Byrums by finns ett område med örtrik ädellövskogar. Av lagaskiftes-
kartan från mitten av 1800-talet framgår att området då utgjordes av åker och äng.
Bok dominerar inom vissa partier men trädslagsblandningen är stor med lind, lönn,
ask, alm, ek och björk. Inslag av idegran förekommer och här växer också naver-
lönn och bohuslind, båda arterna akut hotade och sannolikt naturaliserade av träd
som planterats i området. Fältskiktet är lundartat och i buskskiktet växer måbär och
hassel.

Söder om Byrums by ligger Bränsle äng. Områdets västra del utgörs av sandiga
torrängar med dominans av fårsvingel och rödven. Vanligt förekommer arter är
backnejlika, trift, backsmultron, blåmunkar och solvända och på våren blommar här
rikligt med fältsippa. I öster utgörs vegetationen av örtrika friskängar med
dominans av ängshavre. Andra arter som förekommer är svinrot, slätterfibbla,
sommarfibbla och grönvit nattviol.

I skogsbrynet i västra delen finns äldre, grova ekar med förekomst av bland annat
gammelekslav *Opegrapha illecebrosa* och grå skärelav *Schismatomma decolorans*.
I söder finns ett betat blandskogsbestånd med gran och tall, samt stort inslag av
grova ekar. Enligt laga skifteskartan som dock aldrig fastställdes är hela området
angett som äng. Enligt ekonomiska kartan från 1941 brukades då mindre delar som

åker.

Området söder om Byrum utgörs av ett komplex av kalktallskogar, våtmarker och alvarmarker.

Den norra delen av Mensalvaret ingår i reservatet och utgörs av alvarmarker med tunna jordlager och stora ytor med vittringsgrus och rena kalkhällar. På västra sidan om vägen finns låga men tydliga strandvallar. Växtligheten är en mosaik av olika vegetationstyper. På de torrare partierna dominerar fårsvingel. Vanligt förekommande arter är brudbröd, ängshavre och ölandssolvända.

Omväxlande med de torra partierna finns rikligt med alvarvätar med dominans av krypven och agnsäv och kalkfuktängar med arter som älväxing, hirsstarr, rödklint, flugblomster och vildlin. I östra delen av alvaret finns ett kalkkärr med gotlandsag. Kärret är en viktig lokal för långbensgroda.

I öster övergår alvarmarken till kalktallskogar, huvudsakligen av blååteltyp, men i lite torrare partier dominerat av liljekonvalj. Här växer flera olika arter lundgräs som exempelvis lundslok, lundskäfting, hässlebrodd och den hänsynskrävande strävlostan. En karaktärsart i kalktallskogen är svärdsyssla. Mindre partier med lövskog förekommer i området.

I reservatet ingår också vattenområdet längs med hela kuststräckan, vilket utgörs av kalkstenshällar, sandbankar och grunda bottnar. Grundområdena är viktiga lek- och uppväxtområde för bl a strömming och skrubbskädda och kuststräckan är rast- och övervintringslokal för sjöfågel som alfågel, svärta och småskrake.

Inom området finns en mycket rik insektsfauna med många hotade arter. På tallhedarna finns arter som barrpraktbagge *Dicerca moesta*, bronspraktbagge *Buprestis haemorrhoidalis*, åttafläckig praktbagge *Buprestis octoguttata*, taggbock *Prionus coriarius*, reliktbock *Nothorhina punctata*, yxbagge *Serropalpus barbatus*, svart praktbagge *Anthaxia similis*, rödbrun smalhalsbock *Obrium brunneum*, plattbaggen *Silvanus unidentatus* och tallprocessionsspinnare *Thaumetopoea pinivora*. Det är också en av få lokaler i landet där alla tre arterna av myrlejonslända förekommer.

På Mensalvaret har fynd gjorts av myran *Formica cinerea*, grå vårtbitare *Platycleis albopunctata*, rosenvingad gräshoppa *Bryodema tuberculata*, blåvingad gräshoppa *Sphingonotus caeruleus*, rödklintplattmal *Agonopterix pallorella* och tvillingfläckt rörfly *Archanara geminipuncta*.

Även svampfloran inom området är intressant med rödlistade arter knutna till kalkrika marker och/eller till skogar med lång kontinuitet. Arter som kan nämnas är tallgråticka *Boletopsis grisea*, pluggrattskivling *Clitocybe alexandri*, blekspindling *Cortinarius caesiostamineus*, rulljordstjärna *Gaeastrum corollinum*, parkhattmurkla *Helvella albella*, brunringad fjällskivling *Lepiota ignivolvata*, bittermusseron *Leucopaxillus gentianeus*, dynskål *Peziza Ammophila* och lakritsmusseron *Tricholoma apium*.

Kända fornlämningar inom reservatet finns på de gamla strandvallarna längs med norra kuststräckan.

I norra delen av reservatet finns en kvarngrund, samt rester av kalkugnar. På Öland har man tidigare utnyttjat kalksten genom att bränna den till kalk. Särskilt i socknar som Böda och Högby har kalkbränningen varit betydande historiskt sett och de rest-er av kalkugnar som finns kvar är talande dokument över kalkindustrins historia. Norr om Hagudden finns en rund stensättning som är ca 10 meter i diameter och består av kalkstenar och enstaka granitstenar. Här finns också en rund, stensätt-ningsliknande lämning som är 7 meter i diameter.

Söder om Hagudden finns en domarring kallad Stendansen. Domarringen är rundad, 7-8 meter i diameter och består av klumpstenar av granit. I mitten lär tidigare en större sten ha varit rest. Troligtvis saknas flera stenar och delar av fornlämningen är övertorvade. Av Ortsbefolkningen betraktas domarringen som en gammal tingsplats.

På klapperstensfältet vid Rörstensudden finns ett röse som är 9 meter i diameter. Något längre söderut finns i en brant sluttning mot havet, två stensättningar som delvis är övertorvade och trädbevuxna.

Stensättningarna, röset och domarringen är förhistoriska gravar, från brons- och järnåldern. De är belägna på strandvallarna i karaktäristiska exponerade lägen, ut mot sundet. Utanför reservatet, längre inåt land finns omfattande lämningar efter den äldre järnålderns byar och inägor, i form av husgrunder och stensträngar. Öster om reservatsgränsen ligger också en fornborg.

Sandstranden vid Byrum erbjuder mycket goda badmöjligheter. Det tillsammans med den stora arealen äldre skog och de goda bärmarkerna gör området till ett välbesökt friluftsområde. En vandringsled, Bödaleden sträcker sig genom området. Toalett och sopkärl finns på flera platser inom reservatet, se bilaga 2.1. I anslutning till de mest välbesökta badplatserna finns spångar ner till stranden.

Enstaka sjöbodar finns inom reservatsområdet.

Reservatet är påverkad av skogsbruket och mindre ytor med yngre planterad tall finns. Två bestånd med weymouthtall förekommer och även på andra håll finns inslag av främmande trädslag.

Delar av området är påverkat av dikning.

Administrativa data

Namn: Bödakustens västra

Kommun: Borgholm

Läge: Norra Ölands västkust

Kartblad:	Topografisk karta 6HSV, 5HNV Ekonomisk karta 6H0d (524), 6H0e (525), 5H9d (528), 5H9e (529), 5H8d (531), 5H8e (532)	
Gräns:	Innerkanten av en streckad linje på bifogad beslutskarta, bilaga 1	
Areal:	741,9 ha	
Därav landareal:	492,8 ha	
Naturtyper:	Barrskog	373,0 ha
	Blandskog	8,0 ha
	Lövskog	16,0 ha
	Våtmark	14,7 ha
	Alvar	
32,1 ha	Annan öppen utmark	18,0 ha
	Träd eller buskbärande hagmark	3,4 ha
	Strand	27,6 ha
	Hav	
	249,1 ha	
Naturtyp enligt EU:s art- och habitatdirektiv:	Sublittorala sandbankar 1110	
40,0 ha	Perenn vegetation på steniga stränder 1220	23,0 ha
	Vandrande sanddynner 2120	2,0 ha
	Permanent sanddynner 2130	2,0 ha
	Trädklädda sanddynner 2180	50,0 ha
	Västlig taiga 9010	30,0 ha
	Gräsmarker på kalkhällar 6110	12,0 ha
	Kalkkärr med gotlandsag 7210	3,0 ha
	Kalkgräsmarker 6210	5,0 ha
Vegetationstyp:	Tallskog av lavtyp <i>Pinus sylvestris-Cladonia spp-typ</i> 2111	75,7 ha
	Tallskog av ljung-kråkbärsristyp <i>Pinus sylvestris-Calluna vulgaris-Empetrum spp-typ</i> 2112	192,9 ha
	Sumptallskog, blåtåtelvariant <i>Pinus sylvestris-Molinia caerulea-variant</i> 2113 a	17,0 ha
	Tallskog av lingonristyp <i>Pinus sylvestris-Vaccinium vitis-idaea-typ</i> 2114	34,9 ha
	Tallskog av kalkört-typ <i>Pinus sylvestris-</i>	

1999-07-02

231-1268-96

<i>Convallaria majalis</i> -typ 2116	12,8 ha
Granskog av lågörttyp <i>Picea abies</i> - <i>Oxalis acetosella</i> - <i>Melica nutans</i> -typ 2124	6,4 ha
Yngre planterad barrskog	28,2 ha
Främmande trädslag	5,1 ha
Ekskog, hasselvariant <i>Quercus robur</i> - <i>Melica</i> spp- <i>Corylus avellana</i> -variant 2232 a	3,6 ha
Blandlövskog av örtrik-typ <i>Quercus robur</i> - <i>Ulmus glabra</i> - <i>Tilia cordata</i> -typ 2236	11,1 ha
Sumpalskog av ört-typ <i>Alnus</i> spp- <i>Filipendula ulmaria</i> - <i>Carex elongata</i> -typ 2243	0,6 ha
Snårskog av hasseltyp <i>Corylus avellana</i> -typ 2252	0,7 ha
Annan löv- barrblandskog	2,6 ha
Blandskog av ört-typ <i>Picea abies</i> - <i>Betula</i> spp- <i>Quercus robur</i> - <i>Fagus sylvatica</i> - <i>Geranium sylvaticum</i> - <i>Melica nutans</i> -typ 2313	2,3 ha
Sumpblandskog av ört-typ <i>Picea abies</i> - <i>Betula pubescens</i> - <i>Alnus</i> spp- <i>Sphagnum</i> ssp-typ 2314	3,1 ha
Tallmosse av skvattram-typ <i>Pinus sylvestris</i> - <i>Ledum palustre</i> -typ 3112	7,7 ha
Tallkärr av intermediär vitmoss-brunmoss-typ <i>Pinus sylvestris</i> - <i>Drepanocladus</i> spp.- <i>Sphagnum</i> spp.-typ 3311	0,8 ha
Sumpkärrvegetation av högstarr-ört-typ <i>Carex</i> spp.- <i>Phragmites</i> - <i>Iris pseudacorus</i> - <i>Sphagnum</i> -ty 3341	0,7 ha
Rikkärr, agvariant <i>Cladium mariscus</i> -variant 3441a	5,5 ha
Dyngrästyyp <i>Ammophila arenaria</i> - <i>Leymus arenarius</i> -typ 4131	2,3 ha
Hällmarksalvar-typ <i>Sedum album</i> - <i>Tortella</i> spp.-typ 5151 / Fårsvingelalvar-typ <i>Festuca ovina</i> - <i>Tortella</i> spp.-typ 5152	26,3 ha
Fårsvingeltorrängs-typ <i>Festuca ovina</i> - <i>Lychnis viscaria</i> -typ 5212	18,0 ha
Alvartorrängs-variant <i>Avenula pratensis</i> - <i>Artemisia oelandica</i> -variant 5213c	4,8 ha
Friskäng av örtrik typ	3,4 ha
Kalkfuktängs-typ <i>Carex flacca</i> - <i>Primula farinosa</i> - <i>Orchis</i> spp.-typ 5234	0,8 ha
Blåtåtelängs-typ <i>Molinia caerulea</i> -typ 5235	0,2 ha
Klint och klapperstensstrand	8,8 ha
Klapperstensstrand	9,7 ha
Sandstrand	6,8 ha
Vatten	249,1 ha

Fastigheter:

Böda kronopark 2:157

Fastighetsägare: Assi-Domän AB

Naturvårdsförvaltare: Länsstyrelsen

Ärendets beredning

Området avsattes 1964-11-26 som domänreservat.

I samband med Domänverkets bolagisering 1992 gjorde Länsstyrelsen på uppdrag av Naturvårdsverket en bedömning av vilka domänreservat i länet som har sådana särskilda naturvärden att de bör ges ett långsiktigt skydd som naturreservat.

Bödakustens västra hör till de områden som Länsstyrelsen valde ut.

Naturvårdsverket och Assi Domän slöt 1995 ett avtal om naturreservatsbildning av ett antal särskilt värdefulla domänreservat i hela landet. Bödakustens västra är ett av de områden som omfattas av avtalet.

Områdets naturvärden har dokumenterats i en inventering av Böda kronopark 1981.

Vid denna inventering, samt vid en inventering som genomfördes 1997/98 framkom att områden med höga naturvärden finns i direkt anslutning till det befintliga domänreservatet. Reservatet har därför utvidgats med dessa områden samt med vattenområdet längs med hela kuststräckan.

Detta beslut har fattats i enlighet med villkoren i avtalet mellan naturvårdsverket och Assi Domän och efter samråd med Borgholms kommun enligt 43 § naturvårdslagen.

Förslaget till beslut och skötselplan har remitterats till Assi-Domän AB, Sveaskog AB, Borgholms kommun, Räddningstjänsten Öland, Naturvårdsverket, Skogsvårdsstyrelsen, SLU, Ölands Botaniska förening, Ölands Naturvärn, Ölands Ornitologiska förening och Föreningen Sydostentomologerna.

Grund för beslutet

Området är av riksintresse för naturvärden och friluftslivet enligt lagen (1987:12) om hushållning av naturresurser.

Området har av den svenska regeringen föreslagits som ett område av gemenskapsintresse enligt EU:s art och habitatdirektiv (Natura 2000-område).

I den naturinventering av Böda kronopark som genomfördes 1981, samt i Naturvårdsplan för Öland har södra delen av området klassats med högsta naturvärde, den norra delen med mycket högt naturvärde.

Området är av geovetenskapligt intresse med mäktiga flygsandfält och dynområden.

Området är allmänekologiskt intressant på grund av att det inrymmer ett flertal ovanliga och skyddsvärda biotoper med stor betydelse för den biologiska mångfalden.

Skvattramtallmossen och tallhedarna av ljung-kråkbärsristyp är vegetationstyper som utanför Böda kronopark bara förekommer på ett fåtal platser på Öland.

Kalktallskogar är förutom på Gotland, mycket ovanliga i landet. Strandpartiet och den gamla glesa lavtallskogen vid Byrum ger området en stark särprägel och hyser många skyddsvärda skalbaggsarter.

Höga värden är också knutna till ädellövskogarna och till de gamla grova ekar som finns i delar av området.

I den våtmarksinventering som genomfördes för Öland 1993 bedömdes Dynkärrret och agkärret i östra delen av Mensalvaret ha särskilt högt naturvärde

Området är botaniskt och zoologiskt värdefullt med många hotade, sällsynta och hänsynskrävande arter. Insektsfaunan i området bedöms som särskilt värdefull.

Kust och vattenområdet är av stort geovetenskapligt och marinekologiskt intresse och utgör lek- och uppväxtområde för bl a strömming och skrubbskädda.

Området runt Ölands norra udde har pekats ut som prioriterat område i den utredning om marina reservat som Naturvårdsverket genomförde 1980.

Ur friluftssynpunkt har området högt värde. Kuststräckan med sand- och klapperstensstränderna är tillsammans med den angränsande området med äldre skog ett mycket välbesökt friluftsområde.

Områdets värde kan påverkas negativt av avverkning och andra skogliga åtgärder samt av olika exploateringsföretag. Det behöver därför särskilt skyddas och vårdas och bör därför förklaras som naturreservat.

Länsstyrelsen finner att förordnande om naturreservat går att förena med en från allmän synpunkt lämplig användning av mark- och vattenresurserna enligt 2 och 3 kap lagen (1987:12) om hushållning med naturresurser mm samt med den för området gällande kommunala översiktsplanen.

Ändamålet med reservatet

Ändamålet med reservatet skall vara att:

- * Bevara geovetenskapligt intressanta områden med väl utvecklade dynområden och flygsandfält.
- * Bevara ett skogsområde med delvis naturskogsartad skog och med flera värdefulla och för området representativa vegetationstyper, samt den flora och fauna som tillhör dessa biotoper.
- * Bevara områden med ädellövskog, med den flora och fauna som tillhör dessa biotoper.
- * Bevara värdefulla våtmarksområden med den flora och fauna som tillhör dessa biotoper.
- * Bevara och genom skötsel bibehålla värdefulla alvarmarker och naturbetesmarker, samt den flora och fauna som tillhör dessa biotoper.
- * Bevara ett geovetenskapligt och marinekologiskt intressant kust och grundområde, samt den flora och fauna som tillhör dessa biotoper.
- * Bevara hotade, sällsynta och hänsynskrävande djur- och växtarter som förekommer i området.
- * Genom skötselåtgärder och information synlig- och levandegöra de kulturhistoriska värden som finns inom reservatet.
- * Inom ramen för ovan angivna mål - ge möjlighet till naturupplevelse och rekreation.

Föreskrifter

För området skall gälla föreskrifter enligt 8-10 §§ naturvårdslagen samt 9 § naturvårdsförordningen vilka anges nedan.

A. Föreskrifter enligt 8 § naturvårdslagen om inskränkningar i rätten att förfoga över fastigheter inom reservatet

Utöver förbud och föreskrifter i annan lagstiftning är det förbjudet att:

1. utan länsstyrelsens tillstånd uppföra helt ny byggnad eller anläggning eller utföra till- eller påbyggnad av befintlig byggnad eller anläggning,
2. uppföra mast, antenn eller liknande anordning,

3. utan länsstyrelsens tillstånd anlägga ny väg, parkeringsplats, led, bro, spång eller bredda befintlig väg,
4. anlägga ny luft- eller markledning eller dra fram ledning eller rör i vattnet eller på bottnen,
5. anlägga hamn eller brygga,
6. utan länsstyrelsens tillstånd sätta upp tavla, skylt, affisch eller liknande anordning,
7. uppföra stängsel eller annan hägnad annat än för naturvårdsförvaltningens eller jordbrukets behov,
8. anordna upplag annat än tillfälligt för naturvårdsförvaltningens eller jordbrukets behov,
9. bedriva täkt av något slag,
10. utan länsstyrelsens tillstånd borra, spränga, gräva, schakta, muddra, utfylla eller tippa,
11. ta bort eller skada stengärdesgård eller odlingsröse,
12. dika eller dämna,
13. utan samråd med länsstyrelsen dikesrensa,
14. utan samråd med länsstyrelsen utföra vegetationsröjning eller annan åtgärd för underhåll av kraftledningsgata,
15. avverka eller utföra skogsvårdsåtgärd, annat än i enlighet med fastställd skötselplan,
16. ta bort eller upparbeta dött träd eller vindfälle, annat än i enlighet med fastställd skötselplan,
17. plöja, harva eller fräsa,
18. använda kemiska eller biologiska bekämpningsmedel,
19. tillföra växtnäringssämne, rötslam, jordförbättringsmedel eller kalk,
20. använda avmaskningsmedel, innehållande avermectin, vid bete på naturbetesmarker,

21. stödutfodra betesdjur i samband med bete på naturbetesmarker,
22. plantera eller så träd, buskar eller andra växter,
23. plantera in växt- eller djurart,
24. framföra alla slag av fordon, annat än på befintliga vägar eller för jordbrukets eller naturvårdsförvaltningens behov, eller för transport av skjutet högvilt,
25. inom vattenområdet framföra motorbåt eller annan motordriven farkost i högre hastighet än 5 knop,
26. släppa ut avloppsvatten eller spolvatten,
27. anlägga fiskodling, eller odling av andra växt- eller djurarter i vattenområdet,
28. anlägga eller upplåta plats för camping eller uppställning av husvagnar,
29. utan länsstyrelsens tillstånd upplåta markområdet för tävlings- eller övningsändamål,
30. utan länsstyrelsens tillstånd bedriva kommersiell verksamhet,

Föreskrifterna utgör inte hinder för de åtgärder som behövs för att tillgodose ändamålet med reservatet enligt 9 § naturvårdslagen och som är närmare angivna i bifogade skötselplan.

B. Föreskrifter enligt 9 § naturvårdslagen om skyldighet att tåla visst intrång

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att följande anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose ändamålet med reservatet.

1. Utmärkning av reservatet.
2. Utförande och underhåll av leder, informationstavlor, rastplatser, sanitära anläggningar eller andra anordningar enligt fastställd skötselplan.
3. Gallring, röjning, avverkning, betesdrift eller annan skötselåtgärd i syfte att bevara och utveckla naturmiljön och den biologiska mångfalden enligt fastställd skötselplan.
4. Upplåtelse av markerna till annan, om inte brukaren/ägaren själva kan sköta markerna enligt fastställd skötselplan.
5. Genomförande av undersökningar av djur- och växtarter samt mark- och

vattenförhållanden.

6. Skogsskyddsåtgärder som Länsstyrelsen finner nödvändiga.
7. Naturvårdsförvaltaren och allmänheten äger rätt att utnyttja befintliga vägar inom reservatet samt vägar för att nå detsamma.

C. Föreskrifter enligt 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iaktta inom reservatet

Utöver förbud och föreskrifter i annan lagstiftning är det förbjudet att:

1. framföra alla slag av fordon annat än på befintliga vägar,
2. rida annat än på befintliga vägar,
3. tälta, längre tid än ett dygn,
4. uppställa husvagn eller husbil,
5. göra upp eld, annat än på särskilt anvisade platser,
6. medföra okopplad hund eller annat lösgående sällskapsdjur,
7. sätta upp tavla, skylt, plakat, affisch eller liknande anordning eller göra inskrift,
8. skada eller ta bort växande eller döda träd, stubbar, bark, grenar eller buskar,
9. gräva upp eller plocka växter eller växtdelar med undantag av bär och matsvamp,
10. klättra i boträd, eller på annat sätt störa djurlivet,
11. förtöja boj eller ankra under längre tid än ett dygn,
12. inom vattenområdet framföra motorbåt eller annan motordriven farkost i högre hastighet än 5 knop,
13. utan länsstyrelsen tillstånd utnyttja området för tävlings- eller övnings-

ändamål,

14. utan länsstyrelsens tillstånd bedriva kommersiell verksamhet,

Undersökningar eller forskning skall utföras i samråd med Länsstyrelsen.

D. Föreskrifter enligt 9 § naturvårdsförordningen rörande naturvårdsförvaltningen av reservatet.

1. Naturvårdsförvaltare skall vara Länsstyrelsen.
2. Länsstyrelsen meddelar föreskrifter om naturvårdsförvaltningen genom att fastställa bifogad skötselplan.

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, miljödepartementet, se bilaga 5.

Beslutet skall kungöras på det sätt som är föreskrivet för författningar i allmänhet.

Vid den slutliga handläggningen av detta ärende har deltagit naturvårdsdirektör Stefan Svenaeus, beslutande och Åsa Johansson, föredragande.

Stefan Svenaeus

Åsa Johansson

Bilagor

1. Beslutskarta
2. Skötselplan
- 2.1. Skötselplanekarta
- 2.2 Vegetationskarta
3. Referenslista
4. Artuppgifter
5. Hur man överklagar

Sändlista

LÄNSSTYRELSEN
KALMAR LÄN

BESLUT

15 (39)

1999-07-02

231-1268-96

BILAGA 1

BESLUTSKARTA
Naturreservatet Bödakustens västra

Skala 1:25 000

LÄNSSTYRELSEN
KALMAR LÄN

BESLUT

16 (39)

1999-07-02

231-1268-96

BILAGA 1

BESLUTSKARTA

BILAGA 2

SKÖTSELPLAN

1. Disposition och skötsel av mark och vatten

1.1 Övergripande mål

Det övergripande målet med reservatet skall vara att:

- * Bevara geovetenskapligt intressanta områden med väl utvecklade dynområden och flygsandfält.
- * Bevara ett skogsområde med delvis naturskogsartad skog och med flera värdefulla och för området representativa vegetationstyper, samt den flora och fauna som tillhör dessa biotoper.
- * Bevara områden med ädellövskog, med den flora och fauna som tillhör dessa biotoper.
- * Bevara värdefulla våtmarksområden med den flora och fauna som tillhör dessa biotoper.
- * Bevara och genom skötsel bibehålla värdefulla alvarmarker och naturbetesmarker, samt den flora och fauna som tillhör dessa biotoper.
- * Bevara ett geovetenskapligt och marinekologiskt intressant kust och grund-

område, samt den flora och fauna som tillhör dessa biotoper.

- * Bevara hotade, sällsynta och hänsynskrävande djur- och växtarter som förekommer i området.
- * Genom skötselåtgärder och information synlig- och levandegöra de kulturhistoriska värden som finns inom reservatet.
- * Inom ramen för ovan angivna mål - ge möjlighet till naturupplevelse och rekreation.

1.2 Riktlinjer och åtgärder

1.2.1 Hävd av mark och vattenområde

1.2.1.1 Skötselområde 1 (29,3 ha, 3 delområden)

Beskrivning: Skötselområdet omfattar reservatets norra del som utgörs av klint- och klapperstenskust med innanförliggande strandvallar. Det grova materialet och det exponerade läget gör att vegetationen närmast stranden är dåligt utvecklad. På de innanförliggande strandvallarna utgörs vegetationen av torrängar med dominans av fårsvingel, tulkört och mattfibbla. Andra arter som förekommer är vit fetknopp, jordistel, gullviva, bockrot, brudbröd, solvända och hylsnejlika. Enstaka trädgrupper förekommer och delar av betesmarken är igenväxt med framför allt en. Knuten till en växer den akut hotade svampen rulljordstjärnan *Geastrum corollinum*. En liten bäck rinner genom norra delen av området och bildar ett litet vattenfall där den rinner över klinten ut i Kalmarsund.

I sydöstra delen av området finns två bestånd med hasselrika blandlövskogar (delområde 1a). I trädskiktet förekommer bland annat ek, alm, lind, al, rönn, oxel och björk, men vissa partier domineras av hassel. Inslag av barr förekommer, däribland idegran. I fältskiktet växer lundarter som blåsippa, vitsippa, gulsippa, skogsbingel, löktrav, tandrot och myska och fynd av den akut hotade svampen brunringad fjällskivling *Lepiota ignivolvata* har gjorts i området. Området betas idag av nötkreatur.

Flera fornlämningar förekommer inom skötselområdet. I norra delen finns rester av kalkugnar och vid Hagudden en stensättning, samt en stensättningsliknande lämning.

Enstaka sjöbodar finns längs med kuststräckan.

Mål:

- * Beteshävdade buskbärande torrängar, stränder och hasselrika blandlövskogar med den fauna och flora som hör till dessa biotoper. Områdets betydelse för hotade, sällsynta eller hänsynskrävande arter skall särskilt beaktas.
- * Väl röjda fornlämningar.

Riktlinjer och åtgärder:

- * Naturvårdsinriktad betesdrift i hela området. Betesdrift och eftersträvat betetryck regleras i skötselavtal med brukaren.
- * Naturvårdsröjning på torrängarna. Röjningarna skall göras successivt. Spridda enbuskar och grupper av förekommande buskar lämnas. Vid röjningarna skall hänsyn tas till den akut hotade rulljordstjärnan *Geastrum corollinum* som växer under eller i anslutning till enbuskar.
- * Röjning av buskar, sly och träd för att synliggöra fornlämningarna.
- * Förutom bete skall delområde 1a i princip få utvecklas fritt. Om granen tenderar att sprida sig inom området skall yngre gran röjas bort.

Träd som fallit eller hotar falla ned över väg, parkeringsplats, stängsel, ledning, fornlämning eller betesmark får upparbetas. Veden skall flyttas tillbaka och lämnas i skötselområdet.

1.2.1.2 Skötselområde 2 (347,2 ha, 2 delområden)

Beskrivning: I skötselområdet ingår kuststräckan från Hagskog och söderut, samt innanföriggande dynområden och flygsandfält idag bevuxna med barrskog. Norr om Ramsnäs utgörs stränderna av klappersten. Närmast stranden finns en smal stormkappa av gamla tallar.

Kuststräckan söder om Ramsnäs utgörs av vegetationsfattiga sandstränder och dynområden. Dynerna är bevuxna med dyngräs, men förekomsten av balsampoppel, som tidigare planterats som sandbindare är stor och dominerar helt vissa partier. Strax innanför Byrums sandstrand finns ett dynområde med mycket gles, gammal och delvis spontant uppkommen tallskog. Grå och gulvit renlav dominerar markvegetationen och fältskiktet är mycket dåligt utvecklat. Karaktärsarter är sandstarr, borsttåtel och sandsvingel. Förekomst av lågor och död ved är stor.

Övriga delar av de flygsandfälten är bevuxna med planterad, drygt 100 åriga tallskogar övervägande av ljung-kråkbärristyp. Skogen är gles, buskskiktet dåligt utvecklat och förekomsten av död ved liten. En välutbildad skvattramtallmosse

finns i nordöstra delen av området.

Inom området har fynd gjorts av flera rödlistade svamparter, knutna till kalkrika marker och flera av dem med få eller inga andra kända lokaler på Öland. Arter som kan nämnas är tallgråticka *Boletopsis grisea*, blekspindling *Cortinarius caesiostamineus*, parkhattmurkla *Helvella albella*, bittermusseron *Leucopaxillus gentianeus*, dynskål *Peziza Ammophila* och lakritsmusseron *Tricholoma apium*.

På tallhedarna finns en mycket rik insektsfauna med många hotade arter. Nämnas kan barrpraktbagge *Dicerca moesta*, bronspraktbagge *Buprestis haemorrhoidalis*, åttafläckig praktbagge *Buprestis octoguttata*, taggbock *Prionus coriarius*, reliktbock *Nothorhina punctata*, yxbagge *Serropalpus barbatus*, svart praktbagge *Anthaxia similis*, rödbrun smalhalsbock *Obrium brunneum*, plattbaggen *Silvanus unidentatus* och tallprocessionsspinnare *Thaumetopoea pinivora*. Det är också en av få lokaler i landet där alla tre arterna av myrlejonslända förekommer.

Strandpartiet vid Byrum är Ölands rikaste lokal för martorn och längs kusten finns Ölands viktigaste lokal för mjölon.

I skötselområdet ingår också Byrums dynkärr. Kärret är dämt mot sandfältet och norra delen utgörs av ett fattigt kärr dominerat av pors och blåtåtel och med flera arter av vitmossor i bottenskiktet. Andra arter som förekommer är transbär, vattenklöver, trådstarr och kärrsilja. Kärret har tidigare varit lokal för vitag och myggblomster och enstaka fynd av myggblomster har gjorts även på senare år. I södra delen finns två mindre bunkestarrkärr. Kärren omges av örtrika sumpskogar. I de centrala delarna dominerar al på välutbildade socklar med riklig påväxt av olika mossarter. I de yttre delarna blir inslaget av tall och björk större och sumpskogen övergår successivt till granskog av lågörttyp. I granskogen växer på sina håll rikligt med gotlandsmåra.

I "Utmarksdelning av Böda kronopark" från 1813-1815 framgår att södra delen av område vid den tiden var hårt huggen. Norr om Byrums sandfält fanns däremot fortfarande mogen gran och tallskog, tjänlig för sågtimmer och husbyggnad. Här växte också ovanligt stora granar och på åtskilliga ställen fanns gott om vindfällan.

Inom nordvästra delen av skötselområdet finns registrerade fornlämningar, i form av röse, stensättningar och en domarring.

Området är påverkat av dikningar.

Enstaka sjöbodar finns längs med kuststräckan.

Mål: Naturskogar, våtmarker, stränder och dynområden med en naturlig flora och fauna.

Arter knutna till gammal barrskog, som exempelvis bronspraktbagge *Buprestis*

haemorrhoidalis, barrpraktbagge, *Dicerca moesta*, åttafläckig praktbagge *Buprestis octoguttata*, taggbock *Prionus coriarius*, reliktböck *Nothorhina punctata*, yxbagge *Serropalpus barbatus*, svart praktbagge *Anthaxia similis*, rödbrun smalhalsbock *Obrium brunneum*, plattbaggen *Silvanus unidentatus* och tallprocessionsspinnare *Thaumetopoea pinivora* skall leva kvar i långsiktigt livskraftiga populationer.

Riktlinjer och åtgärder:

- * Rönjning av buskskiktet inom delområde 2a för att gynna de partier där myggblomster förekommer eller har förekommit.
 - * I den mån främmande trädslag föryngrar sig och konkurrerar med inhemska trädslag skall dessa gallras bort. Äldre träd kan dödas genom ringbarkning. Veden skall lämnas i skötselområdet.
 - * Rönjningar på och i anslutning till fornlämningar får ske i samråd med naturvårdsförvaltaren.
 - * Förutom ovanstående skötselåtgärder skall vegetationen i princip tillåtas att utvecklas fritt utan ingrepp.
- Träd som fallit eller hotar falla ned över väg, parkeringsplats, fornlämning, stängsel, ledning, led, åker, slåtter- eller betesmark får dock upparbetas. Rönjning av busksly får göras i anslutning till kustvägen vid Hagskog. Äldre buskar, samt träd lämnas.
- * Tångvallar längs sandstranden får samlas upp och transporteras bort i de fall de medför olägenhet för badande.
 - * De lavbevuxna flygsandfälten är betingade av viss störning, men också känsliga för slitage, varför utvecklingen noggrant skall följas. Uppföljning skall också göras av förekomsten av myggblomster

1.2.1.3 Skötselområde 3 (10,0 ha, 2 delområden)

Beskrivning: Väster om Byrums by finns ett område som idag utgörs av örtrika ädellövskogar. Av Lagaskiftes kartan från mitten av 1800-talet framgår att området då utgjordes av åker och äng.

Bok dominerar inom vissa partier men trädslagsblandningen är annars stor med lind, lönn, ask, alm, ek, och björk. Grövre träd förekommer av flertalet trädslag. Här växer också mer ovanliga arter som naverlönn och bohuslind, med all sannolikhet naturaliserad från planterade träd. Även idegran förekommer. Buskskiktet är rikt med bland annat hassel och måbär. Fältskiktet är lundartat med arter som blåsippra, gullviva, tandrot och liljekonvalj. På lavsidan har fynd gjorts av signalarterna lönnlav *Bacidia rubella* och grå vårtlav *Acrocordia gemmata*. Andra

arter som kan nämnas är gul mjöllav *Chrysotrix candelaris* och *Pyrrhospora quernea*.

Mindre partier som domineras av tall och gran förekommer och ställvis är inslaget av gran stort även i de lövdominerade partierna. Delar av området är nyligen gallrat på gran. Ett dike skär genom området.

I skötselområdet ingår också ett mindre område innanför Hagudden. Området utgörs av ek/hasselskog som gallrats på gran. Fynd av mjölig klotterlav *Opegrapha soreliifera* och havstulpanlav *Thelotrema lepadinum* har gjorts. Fältskiktet är rikt med bland annat myska.

Mål: Naturskogsartade lövskogar. Arter knutna till naturskogsartad lövskog skall leva kvar i långsiktigt livskraftiga populationer.

Riktlinjer och åtgärder:

* Området skall i princip få utvecklas fritt mot ett mer naturskogsartat tillstånd. I den mån gran konkurrerar med lövträden eller sprider sig i området skall den gallras bort eller dödas genom ringbarkning.

Träd som fallit eller hotar falla ned över väg, dike, stängsel eller ledning, får upparbetas. Veden skall flyttas tillbaka och lämnas i skötselområdet.

* Möjligheten till lägga igen diken och återskapa en naturligare vattenregim skall utredas.

1.2.1.4 Skötselområde 4 (19,7 ha, 6 delområden)

Beskrivning: Skötselområdet omfattar yngre planterad skog. Vissa bestånd har inte gallrats på löv och här är framförallt inslaget av björk stort. De västra delarna av delområde 4a, beläget vid Ramsnäs udde utgörs av ett klapperstensfält där föryringen av barr har lyckats mycket dåligt. Ung ek dominerar i beståndet men även björk och inslag av äldre bok förekommer.

Mål: Naturskog

Riktlinjer och åtgärder:

* Naturvårdsgallring. Gallring av barr så att större variation i ålder och slutenhetsgrad skapas. Mindre gläntor tas upp i trädskiktet. Träd med olika ålder lämnas. Allt löv, äldre och döda träd, håll- och klykträd, potentiella boträd samt naturligt fallna träd och död ved lämnas kvar. För att öka mängden död ved kan högstubbar tillskapas och en del fällda träd lämnas. Inom de partier av delområde 4a där föryring av barr har lyckats dåligt skall i princip all planterad barr röjas bort för att skapa förutsättningar för en naturlig succession.

Avverkning och uttransport av virke skall göras vid sådan tidpunkt och på sådant sätt att skador på mark och vegetation undviks.

- * Efter ovanstående skötselåtgärder skall vegetationen tillåtas att utvecklas fritt utan ingrepp. I den mån främmande trädslag föryngrar sig i området skall dessa gallras bort.
Träd som fallit eller hotar att falla ner över väg, led, stängsel eller ledning får upparbetas. Veden skall flyttas tillbaka och lämnas i skötselområdet.

1.2.1.5 Skötselområde 5 (3,4 ha, 2 delområden)

Beskrivning: Skötselområdet omfattar två bestånd med weymouthtall.

Mål: Avveckling av weymouthtallen och därefter en naturlig succession.

Riktlinjer och åtgärder:

- * Avverkning av weymouthtall samt bortröjning av plantor av weymouth. En del äldre träd kan dödas genom ringbarkning och lämnas. Alla övriga trädslag lämnas.
Avverkning och uttransport av virke skall göras vid sådan tidpunkt och på sådant sätt att skador på mark och vegetation undviks.
- * Efter ovanstående skötselåtgärder skall vegetationen i princip tillåtas att utvecklas fritt utan ingrepp. Vid behov skall kontinuerlig bortröjning av främmande trädslag göras.
Träd som fallit eller hotar att falla ner över väg, led, stängsel eller ledning får upparbetas. Veden skall flyttas tillbaka och lämnas i skötselområdet.

1.2.1.6 Skötselområde 6 (8,5 ha, 4 delområden)

Beskrivning: Skötselområdet omfattar Bränsle äng, söder om Byrum. Områdets västra del utgörs av fårsvingeltorräng med dominans av fårsvingel och rödven och subdominans av backnejlika. Vanligt förekommande arter är gulmåra, fältsippa, darrgräs, rödsvingel, trift, backsmultron, blåmunkar och solvända. I öster övergår vegetationen till örtrik friskäng med dominans av ängshavre och subdominans av svinrot. Andra arter som förekommer är darrgräs, gullviva, humleblomster, grönvit nattviol, ormtunga, tuvtåtel, vildlin, slätterfibbla, sommarfibbla, jungfrulin och älväxing.

Torrängen är bevuxen med äldre välväxta enbuskar. Ställvis i de friskare partierna växer hassel. Dungar av träd förekommer, samt solitära träd av bland annat bok, lind, lönn, björk och oxel. Gamla, vidkroniga ekar växer på enstaka håll i och i kanten på betesmarken. Fynd av bland annat gammelekslav *Opegrapha illecebrosa* och grå skärelav *Schismatomma decolorans* har gjorts i området. En viss igenväx-

ning har skett med slån, en, rosväxter, lövsly och yngre tall och björk.

I söder finns ett skogsparti som idag domineras av tall. Sydvästra delen består av olikåldrig, betespräglad skog med gran och tall, samt med stort inslag av ek. Östra delen utgörs av yngre, likåldrig tallskog med förekomst av grova, vidkroniga ekar, idag trängda av barrträden.

Enligt laga skifteskartan som dock aldrig fastställdes är hela området angett som äng. Ekonomiska kartan från 1941 visar att mindre delar då brukades som åker.

Ett dike skär genom området. Hela området betas idag med nöt.

Mål: Vålövade busk- och trädbärande fodermarker, samt betespräglad skog med förekomst av gamla, spärrgreniga ekar och med den fauna och flora som hör till dessa biotoper.

Arter knutna till vålövade fodermarker, samt arter knutna till gamla, grova träd skall leva kvar i långsiktigt livskraftiga populationer.

Riktlinjer och åtgärder:

** Rövning och gallring*

Rövning av buskar och lövsly, samt bortgallring av barr och merparten yngre löv på betesmarken i delområde 6a. Äldre hassel, enbuskar, samt grupper med andra förekommande buskar sparas. Äldre och döda träd lämnas.

Rövning av buskar samt bortgallring av yngre träd i delområde 6b. Äldre träd samt äldre buskage av i första hand hassel sparas.

I delområde 6c gallras allt barr bort för att återskapa en ekhage. Hassel sparas.

I delområde 6d görs en försiktig rövning/gallring av yngre tall och gran för att gynna eken och bibehålla karaktären av luckig betad skog. Alla äldre och döda träd lämnas.

Frihuggning och rövning kring övriga grova, vidkroniga ekar i området.

Avverkning och uttransport av virke skall göras vid sådan tidpunkt och på sådant sätt att skador på mark och vegetation undviks.

Träd som fallit eller hotar att falla ner över betesmark, väg, dike, stängsel, eller ledning får upparbetas. Veden skall flyttas tillbaka och lämnas i lämplig del av skötselområdet.

** Slåtter och bete*

Delområde 6b skall i första hand hävdas genom slåtter. Slåttern skall utföras i

mitten av juli med slåtterbalk eller annat skärande redskap. Hö skall efter torkning

bortforslas från ängsmarken

Ängen bör efterbetas. Om slåtter ej kan ordnas skall området betas.

Naturvårdsinriktad betesdrift i övriga delar av skötselområdet. Betesdrift och eftersträvat betetryck regleras i skötselavtal med brukaren.

* Konsekvensutredning av möjligheterna till att återskapa en naturligare vattenregim i området genom igenläggning av diken.

1.2.1.7 Skötselområde 7 (74,7 ha, 4 delområden)

Beskrivning: Norra delen av Mensalvaret ingår i reservatet och utgörs av alvarmarker med tunna jordlager och stora ytor med vittringsgrus och rena kalkhällar. På västra sidan om vägen finns låga men tydliga strandvallar. Växtligheten utgörs av en mosaik av olika vegetationstyper. På de torrare partierna dominerar fårsvingel, i partier med tjockare jordtäckning finns stort inslag av torrängsarter. Karaktärsarter är brudbröd, ängshavre, backsmultron, stenmalört, ölandssolvända och kantig fetknopp. Gotlandssolvända har tidigare förekommit på Mensalvaret, men det är osäkert om den finns kvar idag. Omväxlande med de torra partierna finns rikligt med alvarvätar med dominans av krypven och agnsäv och kalkfuktängar med arter som älvväxing, hirsstarr, rödklint, darrgräs och vildlin. Flera olika orkidéarter förekommer på alvaret, däribland flugblomster, johannesnycklar och St Pers nycklar.

På Mensalvaret har fynd gjorts av grå vårtbitare *Platycleis albopunctata*, rosenvingad gräshoppa *Bryodema tuberculata*, blåvingad gräshoppa *Sphingonotus caeruleus*, rödklintplattmal *Agonopterix pallorella*, tvillingfläckat rörfly *Archanara geminipuncta* och myran *Formica cinerea*.

Området är ohävdad men på grund av det tunna jordtäcket är igenväxningen liten. En och slån förekommer i sprickor och på höjdryggarna, samt i en zon närmast skogen.

I skötselområdet ingår ett kalkkärr i östra delen av Mensalvaret (delområde a). Ag dominerar vegetationen men i glesare partier växer agnsäv och ryltåg och enligt äldre uppgifter växer här även dysäv (Ölands enda lokal). I sydöstra delen finns inslag av pors och här finns också konstgjorda öar bevuxna med björk och tall. Kärret är en viktig lokal för långbensgroda.

Skogsområdet öster om Mensalvaret utgörs huvudsakligen av kalktallskogar av blåtåteltyp. I de torrare partierna dominerar liljekonvalj med karaktärsarter som svärdsyssla och olika lundgräs som lundslok, lundskäfting och strävlost. Grov tall förekommer, framför allt längs alvarkanten. Inslag av alsumpskog förekommer och

i nordöstra delen av skötselområdet finns ett mindre område dominerat av ek och hassel med inslag av al och grov ask, samt ett område som domineras av asp med inslag av björk, ek och ask.

Mål: Alvarmarker, våtmarker, kalktallskogar och lövskogar med de arter som är representativa för dessa biotoper. Områdets betydelse för hotade, sällsynta eller hänsynskrävande arter skall särskilt beaktas.

Riktlinjer och åtgärder:

- * Uppsättning av stängsel.
- * Naturvårdsinriktad betesdrift. Betesdrift och eftersträvat betestryck regleras i skötselavtal med brukaren.
- * Vid behov röjning av igenväxningvegetation.
- * Slåtter av mindre partier i agkärret (delområde 7a) för att tillgodose långbensgrodans biotopkrav. Syftet är att återskapa öppna klarvattenytor och i första hand väljs djupare partier och partier med glesare vegetation. Slåtter genomförs i första hand som en restaureringsåtgärd och upprepas endast om bete inte är tillräckligt för att hålla efter agen. Övriga delar lämnas orörda.
- * Möjligheten till att lägga igen vissa diken och återskapa en naturligare vattenregim skall utredas. Mest akut är det mindre dike som avvattnar agkärret där en restaurering skulle vara mycket positiv och troligtvis inte ha någon påverkan på områden utanför reservatet.
- * Förutom bete skall områden med skog i princip få utvecklas fritt mot ett mer naturskogsartat tillstånd.

Inom delområde 7b skall barr gallras bort eller dödas genom ringbarkning om den sprider sig i området eller konkurrerar med lövträden.

Träd som fallit eller hotar att falla ner över betesmark, väg, dike, stängsel eller ledning får upparbetas. Veden skall flyttas tillbaka och lämnas i skötselområdet.

1.2.1.8 Skötselområde 8 (249,1 ha)

Beskrivning: Vatten- och grundområde.

Mål: Öppet vattenområde med naturlig vegetation.

Riktlinjer och åtgärder: Inga exploateringsföretag eller andra ingrepp får vidtas som kan förändra vattenområdets karaktär eller skada naturmiljön.

1.2.2 Bränder, brandbekämpning

Riktlinjer och åtgärder: Brand är ett naturligt inslag i utvecklingen av en naturskog. Från naturvårdssynpunkt är det angeläget att skogssuccessionerna får utvecklas så nära det naturliga som möjligt och att brandkontinuitet om möjligt bibehålls.

Möjligheten att låta spontan brand utvecklas fritt inom delar av området bör utredas i samråd med Räddningstjänsten.

Om brand skulle uppstå skall efter släckningen det brända området lämnas för fri utveckling.

1.2.3 Jakt

Rätten till jakt berörs inte av reservatsbildningen.

2. **Anordningar för rekreation och friluftsliv**

2.1 **Övergripande mål**

Det övergripande målet för friluftslivet är att området skall kunna utnyttjas för rekreation och naturupplevelser i den mån detta inte strider mot de biologiska bevarandevärdena.

Utgångspunkten är att området skall kunna utnyttjas utifrån de naturgivna förutsättningarna. Därför skall endast enkla anordningar som främjar det rörliga friluftslivet iordningställas.

2.2 **Riktlinjer och åtgärder**

2.2.1 Parkeringsplats

Iordningställda parkeringsplatser finns i anslutning till badplatsen vid Byrums sandvik, vid Ramsnäs samt norr om Hagudden (se bilaga 2.1). Parkeringsmöjligheter för enstaka personbilar finns även på andra platser i anslutning till reservatet. Nuvarande parkeringsplatser bedöms vara tillräckliga.

2.2.2 Vandringsspår och leder

Vandringsleden "Bödaleden" sträcker sig längs med kusten genom hela reservatet.

Leden är markerad med vita prickar på träd.

2.2.3 Sanitära anordningar

Toaletter och sopkärl finns i anslutning till parkeringsplatserna vid Byrums sandvik, Ramsnäs, samt norr om Hagudden.
Nuvarande anordningar bedöms vara tillräckliga.

2.2.4 Eldstäder

Enligt reservatsföreskrifterna råder eldningsförbud, annat än på särskilt anvisade platser. Eldstäder skall anordnas på lämpliga platser.

2.2.5 Information

Informationstavlor med upplysning om områdets natur- och kulturvärden och gällande föreskrifter sätts upp på sex olika platser inom reservatet, se bilaga 2.1.

2.2.6 Utmärkning av naturreservatets gräns

Gränsmarkering skall utföras enligt svensk standard (SIS 03 15 22). Naturvårdsförvaltaren ansvarar för att detta genomförs.

3. Dokumentation och uppföljning

3.1 Dokumentation av utförda åtgärder

Naturvårdsförvaltaren skall dokumentera utförda åtgärder genom att ange skötselområde, år och månad för åtgärdens utförande, dagsverksåtgång/kostnad, vem som utfört åtgärden och hur åtgärden har finansierats, eventuell notering av åtgärdens effekt eller annat av intresse inom reservatet.

Denna dokumentation skall utgöra underlag vid eventuell revidering av skötselplanen.

3.2 Biologisk dokumentation

För att förbättra kunskapen om områdets fauna och flora bör följande inventeringar genomföras:

- * Kryptogamer (inom de delområden som inte är inventerade)
- * Insekter
- * Svampar (inom de delområden som inte är inventerade)
- * Kärlväxter

Dokumentationen utförs i mån av tillgängliga resurser.

Inventeringarna skall utgöra en basdokumentation som kan tjäna som underlag vid måluppföljning och miljöövervakning samt vid en revidering av skötselplanen.

3.3 Uppföljning av skötsel- och kvalitetsmål

En regelbunden uppföljning ska ske av de skötsel- och kvalitetsmål som anges för respektive skötselområden. Denna uppföljning skall utgöra underlag vid eventuell revidering av skötselplanen.

4. Revidering av skötselplanen

Skötselplanen gäller för överskådlig framtid vad gäller i planen angivna mål och riktlinjer. De åtgärder som anges i planen inom ramen för givna riktlinjer skall där-
emot ses över när Länsstyrelsen anser det påkallat, exempelvis om kvalitetsmålen inte uppfylls eller om det tillkommer ny kunskap om områdets naturvärden eller nya rön inom naturvårdsbiologin som bör föranleda en omprövning av skötseln.

BILAGA 2.1

SKÖTSELPLANEKARTA **Naturreseptat Bökakustens västra domänresevat**

Utdrag ur ekonomiska kartbladet 5G 7b

Gräns för naturreseptat

I Informationstavla

P Parkeringsplats

Skala 1:10 000

BILAGA 2.1

SKÖTSELPLANEKARTA
Naturreseptatet Bökakustens västra domänreservat

BILAGA 2.1

SKÖTSELPLANEKARTA
Naturreservatet Bökakustens västra domänreservat

LÄNSSTYRELSEN
KALMAR LÄN

BESLUT

32 (39)

1999-07-02

231-1268-96

BILAGA 2.2

VEGETATIONSKARTA
Naturreseptatet Bökakustens västra domänresevat

LÄNSSTYRELSEN
KALMAR LÄN

BESLUT

33 (39)

1999-07-02

231-1268-96

BILAGA 2.2

VEGETATIONSKARTA
Naturreservatet Bökakustens västra domänreservat

BILAGA 2.2

VEGETATIONSKARTA
Naturreservatet Bökakustens västra domänreservat

BILAGA 3

REFERENSLISTA

Ahlén, I., Tjernberg, M. (red.) 1996: *Rödlistade ryggradsdjur i Sverige - Artfakta*. Artdatabanken, SLU, Uppsala

Aronsson, M., Hallingbäck, T. & Mattsson, J.-E. (red) 1995: *Rödlistade växter i Sverige 1995*. Artdatabanken, Uppsala

Ehnström, B., Gärdenfors, U., Lindelöw, Å. 1993: *Rödlistade evertebrater i Sverige 1993*. Databanken för hotade arter.

Ekstam U., Martinsson I. 1981: Böda kronopark, naturinventering. Länsstyrelsen i Kalmar informerar, 1981:4.

Larsson K.- H. (red) 1997: *Rödlistade svampar i Sverige – Artfakta*. Artdatabanken, SLU, Uppsala

Länsstyrelsen i Kalmar 1981: Naturinventering, Öland. Länsstyrelsen i Kalmar informerar, 1981:1.

Hylander K. 1994: Våtmarksinventering av Öland 1993. Länsstyrelsen i Kalmar informerar, 1994:3.

Knutsson T., Lundkvist H. Under publicering. Assi Domän AB.

Lantmäterimyndigheten Kalmar län. Utmarksdelning av Böda kronopark, publ nr 12, 1813-1815.

Lantmäterimyndigheten Kalmar län. Laga skifte, Bränsle (inställd). No 195 Böda socken.

Lantmäterimyndigheten Kalmar län. Laga skifte, Byrum. No 129 Böda socken.

Lantmäterimyndigheten Kalmar län. Laga skifte, Bränsle. No 133 Böda socken.

Länsstyrelsen i Kalmar. Fornlämningsregistret, Raä nr: 30, 34, 70, 71 och 72

Länsstyrelsen i Kalmar 1982: Natur och naturvård på Öland. Inventering, värdering och skydd av Öländsk natur. Länsstyrelsen i Kalmar informerar, Meddelande 1982:9.

Länsstyrelsen i Kalmar 1989: Naturvårdens riksintressen, Öland. Länsstyrelsen i Kalmar informerar, 1989:14.

Länsstyrelsen i Kalmar 1991: Inventering av ängs- och hagmarker, Borgholm kommun. Länsstyrelsen i Kalmar informerar, 1991:3.

Länsstyrelsen i Kalmar 1992: Odlingslandskapet i Kalmar län. Bevarandeprogram, Borgholms kommun. Länsstyrelsen i Kalmar informerar 1992:25.

Naturvårdsverket 1980: Utredningen om skyddsvärda områden längs Sveriges kust. Marina reservat 1980. snv pm 1297.

Ölands ornitologiska förening (1997): Fågellokalerna på Öland.

Handlingar från Kungliga domänstyrelsen.

BILAGA 4

ARTUPPGIFTER

Fynd av hotade, sällsynta eller hänsynskrävande arter inom Bökakustens västra naturreservat.

Kärlväxter hotkategori enligt *Rödlistade växter i Sverige 1995*

<u>Latinskt namn</u>	<u>Svenskt namn</u>	<u>Hotkategori</u>
Acer campestre	naverlön	1
Bromus benekenii	strävlösa	4
Eryngium maritimum	martorn	3
Galium rotundifolium	gotlandsmåra	4
Petrorhagia prolifera	hylsnejlika	3
Taxus baccata	idegran	4
Tilia platyphyllos	bohuslind	1

Lavar hotkategori enligt *Rödlistade växter i Sverige 1995*

<u>Latinskt namn</u>	<u>Svenskt namn</u>	<u>Hotkategori</u>
Cyphelium tigillare	ladlav	4
Opegrapha illecebrosa	gammelekslav	1
Opegrapha soreliifera	mjölig klotterlav	2
Schismatomma decolorans	grå skärelav	4

Svampar hotkategori enligt *Rödlistade svampar i Sverige. Artfakta..(1997)*

<u>Latinskt namn</u>	<u>Svenskt namn</u>	<u>Hotkategori</u>
Boletopsis grisea	tallgråticka	4
Clitocybe alexandri	pluggtrattskeivling	4
Cortinarius caesiostramineus	blekspindling	4
Cortinarius cupreorufus	kopparspindling	4
Gastrum corollinum	rulljordstjärna	1
Gyroporus castaneus	kastanjesopp	4
Helvella albella	parkhattmurkla	3
Lepiota ignivolvata	brunringad fjällskeivling	1
Leucopaxillus gentianeus	bittermusseron	4
Peziza Ammophila	dynskål	3
Tricholoma apium	lakritsmusseron	4

Evertebrater hotkategori enligt *Rödlistade evertebrater i Sverige 1993*

<u>Latinskt namn</u>	<u>Svenskt namn</u>	<u>Hotkategori</u>
Abrostola trigemina	brungult näselfly	3
Acleris permutana	rödanlupen nyponhöstmal	4
Acrobasis sodalella	grått ekbladmott	4

Acronicta strigosa	strecktecknat aftonfly	4	4
Acronicta tridens	treuddtecknat aftonfly		
Agonopterix pallorella	rödclintplattmal	4	
Agrilus biguttatus	tvåfläckig praktbagge	2	
Ampedus sanguinolentus		4	
Anthaxia similis	svart praktbagge	4	
Archanara geminipuncta	tvillingfläkat rörfly	4	
Bryodema tuberculata	rosenvingad gräshoppa	4	
Buprestis haemorrhoidalis	bronspraktbagge	4	
Buprestis octoguttata	åttafläckig praktbagge	4	
Clostera anastomosis	brungrå högstjärt	4	
Dicerca moesta	barrpraktbagge	4	
Epascestria pustulalis	oxtungegallmott	4	
Formica cinerea		4	
Gastropacha quercifolia	rostfärgad bladspinnare	4	
Heliothis virescens	grönaktigt knöfly	4	
Hydraecia ulmi	förväxlat stamfly	0	
Idaea trigeminata	brunfläckad lövmätare	4	
Ligdia adustata	benvedsmätare	4	
Lithosia quadra	stor lavspinnare	3	
Necydalis major	stebelbock	4	
Nothorhina punctata	reliktbock	2	
Obrimus brunneus	rödbrun smalhalsbock	4	
Platycleis albopunctata	grå vårtbitare	4	
Caloptilia leucapennella	svavelstyltmal	4	
Prionus coriarius	taggbock	4	
Serropalpus barbatus	yxbagge	4	
Silvanus unidentatus		2	
Sphingonotus caeruleus	blåvingad gräshoppa	4	
Stigmella sakhalinella	mörkfransad björkdvärgmal	4	
Thaumetopoea pinivora	tallprocessionsspinnare	3	
Vespa crabro	bålgeting	2	
Velleius dilatatus		2	

Ryggradsdjur hotkategori enligt *Rödlistade ryggradsdjur i Sverige - Artfakta* (1996)

<u>Latinskt namn</u>	<u>Svenskt namn</u>	<u>Hotkategori</u>
Rana dalmatina	långbensgroda	2
BILAGA 5		

HUR MAN ÖVERKLAGAR HOS REGERINGEN

Om Ni är missnöjd med länsstyrelsens beslut kan Ni överklaga detta hos regeringen. Det gör Ni genom en skrivelse till regeringen, miljödepartementet, men Ni skall lämna/skicka skrivelsen till länsstyrelsen i Kalmar.

Tala om vilket beslut Ni överklagar, t ex genom att ange ärendets nummer (diarienummer).

Tala om varför Ni anser att beslutet skall ändras och vilken ändring Ni vill ha. Skicka även med sådant som Ni anser har betydelse för ärendet.

Länsstyrelsen måste ha fått Er skrivelse inom tre veckor från den dag då Ni fick del av beslutet, annars kan Ert överklagande inte tas upp till prövning.

Underteckna skrivelsen och uppge namn, personnummer, postadress och telefonnummer. Om Ni anlitar ombud kan istället ombudet underteckna skrivelsen.

Observera att Er skrivelse skall lämnas/skickas till Länsstyrelsen, Malmbrogatan 6, Kalmar. Postadressen är 391 86 Kalmar.

För ytterligare upplysningar kan Ni vända Er till länsstyrelsen.